

Sygn. akt III U 1121/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 8 sierpnia 2014 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. S. prawo do emerytury, począwszy od 9 kwietnia 2014 r.

Sygn. akt III U 1121/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 listopada 2014 r.

Decyzją z dnia 8 sierpnia 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 24 i art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład odmówił przyznania emerytury zgodnie z art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ wnioskodawca nie osiągnął wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat i 7 miesięcy. ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 24 dni; składkowe – 25 lat i 13 dni; łącznie – 25 lat, 1 miesiąc i 7 dni. Organ rentowy wskazał, że do sprawy nie zostało przedłożone świadectwo pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 9 września 2014 r. wnioskodawca J. S..

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że w warunkach szkodliwych pracował w Fabryce (...) na stanowisku betoniarz – zbrojarz przez cały okres zatrudnienia, co mogą potwierdzić powołani przez niego świadkowie. Ponadto zaś wskazał, że nie uwzględniono mu pracy na budowach eksportowych, do których był oddelegowany z macierzystego zakładu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano w szczególności, że z akt sprawy wynika, iż wnioskodawca w dniu 9 kwietnia 2014 r. złożył wniosek o emeryturę wcześniejszą z tytułu pracy w warunkach szczególnych. We wniosku zawarł oświadczenie, że nie jest członkiem OFE. Rozpatrując wniosek o emeryturę organ rentowy uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat, 1 miesiąc i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, co pozwala na przyjęcie, że posiada wymagany ogólny staż pracy, tj. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. W ocenie ZUS wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, nie przedstawił bowiem żadnych dokumentów potwierdzających zatrudnienie w szczególnych warunkach, w związku z czym organ rentowy odmówił uznania spornego okresu 16 lat, 11 miesięcy i 2 dni za pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Przemysłu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. S., ur. (...), w dniu 9 kwietnia 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Do wniosku dołączył dokumentację poświadczającą przebieg zatrudnienia, w tym m.in.: świadectwo pracy z dnia 28 lutego 1994 r. wydane przez (...) Przedsiębiorstwo Produkcji (...) w R., z którego wynikało, że wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w Zakładzie (...) w R., w pełnym wymiarze czasu pracy, w okresie od 15 listopada 1976 r. do 28 lutego 1994 r. na stanowisku betoniarza. W świadectwie tym zaznaczono również, że był oddelegowany do pracy na budowie eksportowej od 18 czerwca 1980 r. do 7 sierpnia 1981 r., a ponadto korzystał z urlopu bezpłatnego w 1988 r. – 10, 25, 30 sierpnia; 12, 13, 14, 15 i 30 września; 6, 7, 14 i 20 października; 4, 5 i 7 listopada; 3 i 9 grudnia; w 1989 r. – 2, 3, 4 i 10 listopada; 7, 13, 15, 18-21 grudnia; w 1991 r. – 21, 30, 2, 4, 8-12, 14, 15, 17 i 18 maja; 16 czerwca; 16, 17, 21-24, 27-29 sierpnia; 28 września; 24 października; 2, 12, 15 i 16 listopada; w 1992 r. – 2 listopada; w 1993 r. – 13, 16, 25 i 29 sierpnia; 10, 18, 24 i 30 września, 16 października; 13, 16 i 19 listopada; 11 grudnia; umowę o pracę zawartą w dniu 17 czerwca 1980 r. z (...) Przedsiębiorstwem Produkcji (...) w R., na podstawie której zakład pracy zatrudnił wnioskodawcę na budowie w Libii na czas określony od 19 czerwca 1980 r. do 19 czerwca 1981 r. na stanowisku lastrykarza; kserokopię dokumentacji z akt osobowych z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w R..

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach organu rentowego dokumentacji, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 8 sierpnia 2014 r. na podstawie, której odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jak również wnioskodawca nie osiągnął wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat i 7 miesięcy.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 24 dni; składkowe – 25 lat i 13 dni; łącznie – 25 lat, 1 miesiąc i 7 dni.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę z dnia 9.04.2014 r.,
- świadectwo pracy z dnia 28.02.1994 r. wydane przez (...) Przedsiębiorstwo Produkcji (...) w R.,

- umowa o pracę zawartą z dnia 17.06.1980 r.,
- kserokopia dokumentacji z akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w R.,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 8.08.2014 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w Zakładzie (...) w R. na stanowisku zbrojarza od 15 listopada 1976 r. do 28 lutego 1994 r. Wszystkie prace wykonywane były na jednej hali. W zakładzie pracy wytwarzano prefabrykaty. Wnioskodawca pracował w fabryce przy taśmie wykonując części, które w danej chwili były potrzebne do wytworzenia gotowego elementu. Pracował na baterii głównej, gdzie wytwarzano ściany i stropy, elementy fakturowe, a także przy produkcji kominów. Wnioskodawca ściągał element z formy, zbroił go, czyścił formę olejem. Na koniec każdy element podlegał naparzeniu parą. W toku produkcji elementów wytwarzały się opary, które powstawały w związku z koniecznością wyczyszczenia formy, nasmarowania jej tłuszczem, typu mazut. Ponadto panował ogromny huk związany z pracą maszyn wytwarzających poszczególne elementy.

Praca odbywała się w systemie trzyzmianowym – od 6.00 do 14.00, od 14.00 do 22.00 i od 18.00 do 2.00, tak żeby cykl pracy był zamknięty, gdyż na rano element musiał zejść z formy, aby pierwsza zmiany rozpoczynała znów konstruowanie kolejnego elementu. Wnioskodawca pracował na każdej zmianie po tydzień czasu.

W okresie od 18 czerwca 1980 r. do 7 sierpnia 1981 r. wnioskodawca pracował na budowie eksportowej w Libii. Po powrocie z zagranicy wrócił do pracy w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w Zakładzie (...) w R. na to samo stanowisko, które zajmował przed wyjazdem.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w P.,
- zeznania świadka A. B.,
- zeznania świadka S. F.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...), których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. B. i S. F., a także wnioskodawcy J. S., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze, przy jakich pracach i w jakich warunkach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie pracy w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w Zakładzie (...) w R..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. S. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca posiada okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Bezsporne pozostaje, że wnioskodawca w dniu (...) r. ukończył 60 lat, a ponadto nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 24 dni; składkowe – 25 lat i 13 dni; łącznie – 25 lat, 1 miesiąc i 7 dni.

Ponadto na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) od dnia 15 listopada 1976 r. do 28 lutego 1994 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku betoniarza, z wyłączeniem okresów przebywania na urlopach bezpłatnych: w 1988 r. – 10, 25, 30 sierpnia; 12, 13, 14, 15 i 30 września; 6, 7, 14 i 20 października; 4, 5 i 7 listopada; 3 i 9 grudnia; w 1989 r. – 2, 3, 4 i 10 listopada; 7, 13, 15, 18-21 grudnia; w 1991 r. – 21, 30, 2, 4, 8-12, 14, 15, 17 i 18 maja; 16 czerwca; 16, 17, 21-24, 27-29 sierpnia; 28 września; 24 października; 2, 12, 15 i 16 listopada; w 1992 r. – 2 listopada; w 1993 r. – 13, 16, 25 i 29 sierpnia; 10, 18, 24 i 30 września, 16 października; 13, 16 i 19 listopada; 11 grudnia oraz pracy na budowie eksportowej w Libii od 18 czerwca 1980 r. do 7 sierpnia 1981 r., gdyż w tym zakresie Sąd nie prowadził postępowania dowodowego.

Wskazane wyżej stanowisko zajmowane przez wnioskodawcę wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale V – „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, poz. 4 – „Prace zbrojarskie i betoniarskie” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy, podległych ministrowi budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach w wykazie A, Dziale V, poz. 4, pkt 3 – „betoniarz”.

Podkreślić należy, iż w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 9 kwietnia 2014 r., a więc od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.